

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

**1. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΡΟΦΩΝ**

ΤΜΗΜΑΤΑ Α΄, Β΄, Γ΄

Ταχ. Δ/νση : Πειραιώς 180
Ταχ. Κώδικας : 17778, Ταύρος
Τηλέφωνο : 2131410115
2131410110
2131410106

E-mail : dideisep@aaade.gr

**2. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ ΚΑΙ Ε.Φ.Κ.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ**

Ταχ. Δ/νση : Πειραιώς 180
Ταχ. Κώδικας : 17778, Ταύρος
Τηλέφωνο : 213 1410625 - 606
E-mail : dtd@aaade.gr

**3. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

**α. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ**

ΤΜΗΜΑ Α΄

**β. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ**

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Ταχ. Δ/νση : Πειραιώς 72 και Πύργου
Ταχ. Κώδικας : 18346, Μοσχάτο
E-mail : diepidi@aaade.gr,
[dafefe@aaade.gr](mailto:dafe@aaade.gr)

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ:
Αθήνα, 25 Νοεμβρίου 2024
Ε.2070

ΠΡΟΣ: Ως πίνακα διανομής

ΘΕΜΑ: Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την εξόφληση ή την προεξόφληση εξωδικαστικής ρύθμισης των άρθρων 5-30 του ν. 4738/2020 (Α΄ 207) και τη διαγραφή του υπολοίπου των ρυθμιζόμενων οφειλών

Σχετ: Η εγκύκλιος Ε. 2065/2022 του Διοικητή ΑΑΔΕ και η υπό στοιχεία Ο.3069/2023 οδηγία κοινοποίησης διατάξεων του ν. 5072/2023

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Α) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την εξόφληση ή την προεξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών των άρθρων 5-30 του ν. 4738/2020 (Α΄ 207) και τη διαγραφή του υπολοίπου των ρυθμιζόμενων οφειλών.

Β) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται διευκρινίσεις και οδηγίες σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβαίνουν οι αρμόδιες υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης μετά την εξόφληση ή προεξόφληση εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών των άρθρων 5-30 του ν. 4738/2020.

Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης στα εισπρακτέα βιβλία των οποίων έχουν καταχωριστεί οφειλές που έχουν υπαχθεί σε σύμβαση αναδιάρθρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 5-30 ν. 4738/2020
2. Υπηρεσίες της Φορολογικής Διοίκησης που είναι αρμόδιες για την επιδίωξη της είσπραξης οφειλών που έχουν υπαχθεί σε σύμβαση αναδιάρθρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 5-30 ν. 4738/2020
3. Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης
4. Φυσικά και Νομικά Πρόσωπα που τηρούν τους όρους της σύμβασης αναδιάρθρωσης των άρθρων 5-30 του ν. 4738/2020

Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι η παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών σχετικά με την εξόφληση ή την προεξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών των άρθρων 5-30 του ν. 4738/2020 και τη διαγραφή του τυχόν υπολοίπου των ρυθμιζόμενων οφειλών:

Α. Έννομες συνέπειες εξόφλησης της εξωδικαστικής ρύθμισης

1. Εφόσον ο οφειλέτης έχει αποπληρώσει τις δόσεις της πολυμερούς εξωδικαστικής ρύθμισης αναφορικά με τις οφειλές του στη Φορολογική Διοίκηση, επέρχονται οι συνέπειες τήρησης και ολοκλήρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης ως προς το Δημόσιο, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4738/2020, δηλαδή αποσβέννυται το υπόλοιπο των οφειλών του φορολογουμένου στη Φορολογική Διοίκηση που είχαν υπαχθεί στην εξωδικαστική ρύθμιση. Η ανωτέρω διάταξη εφαρμόζεται αναλογικά και για τις διμερείς ρυθμίσεις οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση.

Επομένως, εφόσον έχει καταβληθεί το σύνολο των οφειλόμενων δόσεων της εξωδικαστικής ρύθμισης, επέρχονται οι έννομες συνέπειες που συνδέονται με την εξόφληση των οφειλών που είχαν υπαχθεί σε αυτήν, **ακόμα και πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαγραφής του υπολοίπου των ρυθμιζόμενων οφειλών** (βλ. κατωτέρω στην ενότητα Δ), π.χ. χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας του άρθρου 12 του ν. 5104/2024 (Α' 58, ΚΦΔ), εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προϋποθέσεις χορήγησής του, άρση πράξεων εκτέλεσης που έχουν επιβληθεί αποκλειστικά για οφειλές που έχουν υπαχθεί στην εξωδικαστική ρύθμιση κ.λπ..

2. Σύμφωνα με την παρ. σ' του άρθρου 22 του ν. 4738/2020, οι έννομες συνέπειες της ρύθμισης των άρθρων 23 (σχετικά με τα αποτελέσματα των συμβάσεων αναδιάρθρωσης οφειλών με το Δημόσιο), 25 (περί αυτοδίκαιης κατάργησης προηγούμενων ρυθμίσεων για τις οφειλές που υπάγονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης) και 26 (σχετικά με τις συνέπειες τήρησης και ολοκλήρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης από τον οφειλέτη) επέρχονται όχι

μόνο ως προς τον αιτούντα, αλλά και ως προς τυχόν τρίτα πρόσωπα που έχουν κατά νόμο εις ολόκληρον ευθύνη για τις οφειλές που υπάγονται στη ρύθμιση.

Περαιτέρω, στην παρ. σ' του άρθρου 22 του ν. 4738/2020 προβλέπεται ότι, ειδικά στις περιπτώσεις που με τη σύμβαση αναδιάρθρωσης ρυθμίζονται οφειλές που έχουν βεβαιωθεί σε βάρος υπό εκκαθάριση νομικού προσώπου ή νομικού προσώπου που έχει παύσει να υφίσταται, για τις οποίες ο αιτών έχει εις ολόκληρον ευθύνη (σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4738/2020), οι έννομες συνέπειες της ρύθμισης των άρθρων 23, 25 και 26 του ν. 4738/2020 επέρχονται όχι μόνο ως προς τους τυχόν υπόλοιπους συνοφειλέτες, αλλά επιπλέον και ως προς το νομικό πρόσωπο σε βάρος του οποίου έχουν βεβαιωθεί οι οφειλές που υπάγονται στη ρύθμιση.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, η επέκταση των εννόμων αποτελεσμάτων της εξωδικαστικής ρύθμισης στους συνοφειλέτες αφορά συγκεκριμένα τα πρόσωπα που υπέχουν εις ολόκληρον (αλληλέγγυα) ευθύνη για οφειλές του πρωτοφειλέτη έναντι του Δημοσίου βάσει νομοθετικών διατάξεων (όπως π.χ. του άρθρου 49 του ΚΦΔ- ν. 5104/2024) και όχι βάσει σύμβασης.

Επομένως, τα έννομα αποτελέσματα της εξωδικαστικής ρύθμισης του ν. 4738/2020 δεν επεκτείνονται σε τυχόν τρίτα πρόσωπα που ευθύνονται συμβατικά ως εγγυητές (βλ. άρθρο 78 του Κ.Ε.Δ.Ε.) για οφειλές που έχουν υπαχθεί στην εξωδικαστική ρύθμιση. Για τον λόγο αυτό, σε περίπτωση που για οφειλές που έχουν υπαχθεί σε εξωδικαστική ρύθμιση του ν. 4738/2020 υπάρχει εγγυητική ευθύνη τρίτων προσώπων, τα πρόσωπα αυτά εξακολουθούν να ευθύνονται για το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οφειλών για τις οποίες έχουν παράσχει εγγύηση.

3. Όπως προαναφέρθηκε, σε περίπτωση πολυμερούς σύμβασης, για την επιτυχή ολοκλήρωση της ρύθμισης προς κάθε καταλαμβανόμενο πιστωτή αρκεί η αποπληρωμή του οφειλόμενου σε αυτόν ποσού βάσει της σύμβασης (βλ. άρθρο 26 ν. 4738/2020). Ως εκ τούτου, μετά την εξόφληση της πολυμερούς ρύθμισης ως προς το Δημόσιο δεν είναι δυνατή η ανατροπή της ρύθμισης ως προς αυτό για οποιονδήποτε λόγο (βλ. αναλυτικά στις παρ. 54 και 55 της Ε. 2065/2022), όπως π.χ λόγω μεταγενέστερης καταγγελίας της σύμβασης από άλλον συμμετέχοντα πιστωτή, με εξαίρεση την περίπτωση αυτοδίκαιης έκπτωσης του οφειλέτη από τη ρύθμιση, δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 4738/2020, εάν αποδειχθεί με δημόσια έγγραφα ότι τα στοιχεία που είχε δηλώσει ο οφειλέτης στην αίτηση ρύθμισης και στα υποβληθέντα με αυτήν έγγραφα είναι ανακριβή.

4.ι. Τα ανωτέρω (υπ' αριθ. 1, 2 και 3) αναφερθέντα σχετικά με τις συνέπειες τήρησης και ολοκλήρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης ισχύουν και σε περίπτωση προεξόφλησης της εξωδικαστικής ρύθμισης (σχετική η Ο. 3013/2023).

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την παρ. γ' του άρθρου 22 του ν. 4738/2020 (όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την παρ. 3 του άρθρου 42 του ν. 5024/2023, Α' 41), όσον αφορά τις πολυμερείς ρυθμίσεις: «Σε περίπτωση ολικής προεξόφλησης της ρύθμισης, με καταβολή από τον οφειλέτη ή συμφηφισμό ή από απόδοση κατασχέσεων ή από παρακράτηση, χορηγείται έκπτωση στο σύνολο των ανεξόφλητων τόκων καταβολής που έχουν υπολογιστεί και, σύμφωνα με το υπολογιστικό εργαλείο του άρθρου 71, αντιστοιχούν στις δόσεις της ρύθμισης που προεξοφλούνται».

Ομοίως, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 9 της υπ' αριθ. 66468 ΕΞ 2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Κ.Υ.Α. (όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 40992 ΕΞ 2023, Β' 1610, όμοια Κ.Υ.Α.), όσον αφορά τις διμερείς ρυθμίσεις: «6. Σε περίπτωση ολικής προεξόφλησης της ρύθμισης, με καταβολή από τον οφειλέτη ή συμψηφισμό ή από απόδοση κατασχέσεων ή από παρακράτηση, χορηγείται έκπτωση στο σύνολο των τόκων καταβολής που έχουν υπολογιστεί και αντιστοιχούν στον υπολειπόμενο αριθμό δόσεων της ρύθμισης».

Ως «δόσεις της ρύθμισης που προεξοφλούνται» για την εφαρμογή της παρ. γ' του άρθρου 22 του ν. 4738/2020 ή «υπολειπόμενος αριθμός δόσεων της ρύθμισης» για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 9 της υπ' αριθ. 66468 ΕΞ 2021 ΚΥΑ νοούνται οι δόσεις που έπονται του χρονικού σημείου αναφοράς βάσει του οποίου υπολογίζεται το ποσό της προεξόφλησης (βλ. κατωτέρω αναλυτικά στην παρ. 2ii της ενότητας Γ).

ii. Επισημαίνεται ότι το τελικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί/αποδοθεί για την εξόφληση ή προεξόφληση της ρύθμισης δεν δύναται να υπερβαίνει την οφειλή, όπως θα έχει διαμορφωθεί κατά το χρόνο της εξόφλησης/προεξόφλησης, με τις τρέχουσες προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής που την επιβαρύνουν. Συνεπώς, το συνολικό ποσό που απαιτείται για την εξόφληση/προεξόφληση της ρύθμισης είναι σε κάθε περίπτωση μικρότερο ή -κατ' ανώτατο όριο- ίσο με το ύψος της υπαχθείσας στη ρύθμιση οφειλής, όπως θα είχε διαμορφωθεί κατά τον χρόνο της εξόφλησης/προεξόφλησης, αν δεν είχε μεσολαβήσει η ρύθμιση και δεν δύναται να το υπερβεί.

Ο ανωτέρω περιορισμός ισχύει, καθώς τα ποσά που εισπράττονται στο πλαίσιο της ρύθμισης και κατά τη διάρκεια αυτής πιστώνονται στις ρυθμιζόμενες οφειλές «με τρέχοντα συνεισπραττόμενα» (βλ. τη σχετική εγκύκλιο Ε. 2065/2022 του Διοικητή ΑΑΔΕ, παρ. 32, 61 και 65), ο δε οφειλέτης που εξοφλεί τη ρύθμιση δεν δύναται σε καμία περίπτωση να περιέρχεται σε δυσμενέστερη θέση από εκείνη στην οποία θα περιερχόταν σε περίπτωση ανατροπής της σύμβασης έναντι του Δημοσίου (σύμφωνα με το άρθρο 10 της ΚΥΑ υπ' αριθ. 66468 ΕΞ 2021, αναφορικά με τις διμερείς ρυθμίσεις ή την παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4738/2020, αναφορικά με τις πολυμερείς ρυθμίσεις).

B. Συμψηφισμός

1. Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που η εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης γίνεται με συμψηφισμό απαίτησης του οφειλέτη σε βάρος του Δημοσίου κατ' άρθρο 75 του ΚΕΔΕ, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στα κεφάλαια 42-46 της Ε. 2065/2022 σχετικά με τη σειρά πίστωσης, ανάλογα με τον χρόνο στον οποίο ανάγεται η γενεσιουργός αιτία της απαίτησης κατά του Δημοσίου, δηλαδή τον χρόνο γένεσης της απαίτησης, όπως αυτός προσδιορίζεται, κατά περίπτωση, στο σχετικό κεφάλαιο 8 της εγκυκλίου ΠΟΛ. 1022/2012.

2. Συγκεκριμένα:

α) Εφόσον η γενεσιουργός αιτία της ανωτέρω απαίτησης κατά του Δημοσίου ανάγεται σε χρόνο προγενέστερο της έναρξης ισχύος της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, με τον

συμψηφισμό πιστώνονται, **κατά σειρά προτεραιότητας**: οφειλές εκτός σύμβασης, δόσεις άλλων ρυθμίσεων βεβαιωμένων χρεών στη Φορολογική Διοίκηση, δόσεις της σύμβασης αναδιάρθρωσης και, τέλος, εφόσον έχουν εξαντληθεί οι λοιπές βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές, οι προβλεπόμενες στη σύμβαση προς διαγραφή/απαλλαγή οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση.

β) Εφόσον η γενεσιουργός αιτία της ανωτέρω απαίτησης κατά του Δημοσίου ανάγεται σε χρόνο **μεταγενέστερο** της έναρξης ισχύος της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, με τον συμψηφισμό πιστώνονται, **κατά σειρά προτεραιότητας**, οι δόσεις της σύμβασης αναδιάρθρωσης, δόσεις άλλων ρυθμίσεων βεβαιωμένων χρεών στη Φορολογική Διοίκηση, οφειλές εκτός ρυθμίσεων και τέλος, εφόσον έχουν εξαντληθεί οι λοιπές βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές, οι προβλεπόμενες στη σύμβαση προς διαγραφή οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση.

Επομένως, και στις δύο περιπτώσεις, αν μετά την πίστωση των δόσεων της σύμβασης με το ποσό που έχει οριστεί ως οφειλόμενο για την εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης και την εξόφληση τυχόν λοιπών ρυθμίσεων βεβαιωμένων οφειλών στη Φορολογική Διοίκηση ή/και οφειλών εκτός ρύθμισης, απομένει υπόλοιπο απαίτησης προς συμψηφισμό, αυτό συμψηφίζεται με τις προβλεπόμενες στη σύμβαση προς διαγραφή οφειλές στη Φορολογική Διοίκηση.

3. Διευκρινίσεις:

i. Διευκρινίζεται ότι, ως προς την «σειρά προτεραιότητας» που θέτουν οι ανωτέρω κανόνες, πρέπει να εξοφλούνται πρώτα όλες οι οφειλές που εμπίπτουν στην κατηγορία οφειλών που προηγείται, πριν από την πίστωση των οφειλών της επόμενης κατηγορίας (π.χ. στην περ. α' πρώτα εξοφλούνται όλες οι οφειλές εκτός σύμβασης, μετά όλες οι δόσεις άλλων ρυθμίσεων βεβαιωμένων χρεών στη Φορολογική Διοίκηση κ.ο.κ.).

ii. Τυχόν υπόλοιπο ποσό επιστρέφεται στον οφειλέτη με βάση τα ισχύοντα στην απόφαση Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ΠΟΛ 1140/2006 «Δικαιολογητικά εξόφλησης τίτλων πληρωμής ή επιστροφής - εξόφληση με εντολή μεταφοράς - ρυθμίσεις θεμάτων εξόφλησης τίτλων πληρωμής ή επιστροφής» (Β' 1862).

iii. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι σχετικοί γενικοί κανόνες που έχουν τεθεί με την εγκύκλιο Ε. 2112/2020.

4. Επισημαίνεται ότι η ως άνω δυνατότητα είσπραξης από τη Φορολογική Διοίκηση ποσού οφειλής που υπόκειται σε διαγραφή, σύμφωνα με τη σύμβαση αναδιάρθρωσης, υφίσταται μόνο όταν η εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης γίνεται με συμψηφισμό απαίτησης του οφειλέτη σε βάρος του Δημοσίου (ήτοι απαίτησης έναντι της Φορολογικής Διοίκησης ή τρίτων φορέων της Κεντρικής Διοίκησης) κατ' άρθρο 75 του ΚΕΔΕ, υπό τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις, και όχι στις περιπτώσεις εξόφλησης της ρύθμισης με άλλον τρόπο (καταβολή, απόδοση από παρακράτηση λόγω χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής για είσπραξη χρημάτων από φορείς του Δημοσίου τομέα πλην Κεντρικής Διοίκησης ή για μεταβίβαση ακινήτου ή σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτού από επαχθή αιτία ή απόδοση από πράξεις εκτέλεσης).

Σε κάθε περίπτωση που εισπράττονται ποσά από φορείς της Κεντρικής Διοίκησης (π.χ. μέσω αποδεικτικού ενημερότητας), ανεξαρτήτως ύψους, πρέπει αρχικά να ελέγχεται η τυχόν εφαρμογή των διατάξεων περί συμψηφισμού (άρθρο 75 ΚΕΔΕ και Εγκύκλιος ΠΟΛ 1022/2012) και, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτού, τότε να ακολουθείται η ανωτέρω σειρά πίστωσης.

Γ. Τακτοποίηση εκκρεμών πιστώσεων πριν από την ενημέρωση του οφειλέτη σχετικά με το υπολειπόμενο ποσό εξόφλησης/προεξόφλησης

1. Η Επιχειρησιακή Μονάδα Είσπραξης (εφεξής ΕΜΕΙΣ), κατά τον έλεγχο τήρησης των όρων σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, οφείλει να ενημερώνει άμεσα την αρμόδια Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ., ΚΕΒΕΙΣ, ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ) για την ύπαρξη ανεξόφλητων ΑΦΕΚ που αφορούν επιστροφές ή άλλες απαιτήσεις του οφειλέτη κατά του Δημοσίου, καθώς και τις τελωνειακές αρχές για την ύπαρξη απαιτήσεων του οφειλέτη σε αυτές, προκειμένου η Υπηρεσία να διενεργεί τις σχετικές πιστώσεις/συμψηφισμούς χωρίς καθυστέρηση. Επιπλέον, πριν προβεί σε ενημέρωση του οφειλέτη σχετικά με το συνολικό υπολειπόμενο ποσό προς εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης, η ΕΜΕΙΣ αιτείται στις αρμόδιες Υπηρεσίες την άμεση εκκαθάριση και, εν συνεχεία, την πίστωση/συμψηφισμό τυχόν μη εκκαθαρισμένων ΑΦΕΚ που αφορούν επιστροφές ή άλλες απαιτήσεις του οφειλέτη κατά του Δημοσίου.

2. i. Εφόσον, κατά τον χρόνο που ο οφειλέτης αιτείται να ενημερωθεί από την ΕΜΕΙΣ για το συνολικό υπολειπόμενο ποσό προς εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης, υφίστανται εκκρεμή ανεξόφλητα ΑΦΕΚ (εκκαθαρισμένα ή μη) που αφορούν επιστροφές ή άλλες απαιτήσεις του οφειλέτη κατά του Δημοσίου ή υφίστανται λοιπές εκκρεμείς ανεξόφλητες χρηματικές απαιτήσεις του οφειλέτη κατά του Δημοσίου ή εκκρεμεί η πίστωση καταβολών έναντι οφειλών που έχουν ενταχθεί στη ρύθμιση ή αποδόσεων από πράξεις εκτέλεσης που αφορούν τις οφειλές αυτές ή από παρακράτηση στο πλαίσιο χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής, η πίστωση ή ο συμψηφισμός αυτών από την αρμόδια Υπηρεσία πρέπει να διενεργείται πριν από την έκδοση της απάντησης της ΕΜΕΙΣ επί του αιτήματος ενημέρωσης του οφειλέτη. Ακολούθως, εφόσον μετά τη διενέργεια των πιστώσεων ή συμψηφισμών υφίσταται υπόλοιπο για την εξόφληση της ρύθμισης, η ΕΜΕΙΣ ενημερώνει εγγράφως τον οφειλέτη σχετικά με α) το συνολικό ύψος του ποσού που έχει ήδη εισπραχθεί κατά τον χρόνο έκδοσης του ενημερωτικού εγγράφου/βεβαίωσης (σημειώνεται ότι στο ανωτέρω συνολικό ποσό περιλαμβάνεται και τυχόν ποσό που έχει εισπραχθεί κατά το χρονικό διάστημα από την άντληση των στοιχείων των ρυθμιζόμενων οφειλών μέχρι τη σύναψη της σύμβασης εξωδικαστικού μηχανισμού και την έναρξη ισχύος αυτής) και β) το ποσό που απαιτείται ακόμα για την εξόφληση/προεξόφληση της ρύθμισης.

ii. Το ποσό που απαιτείται για την προεξόφληση υπολογίζεται με χρονικό σημείο αναφοράς:

α) Σε περίπτωση που η προεξόφληση πρόκειται να συντελεστεί με συμψηφισμό, διακρίνονται δύο περιπτώσεις:

- Αν μετά την ημερομηνία συνάντησης της απαίτησης και της ανταπαίτησης για την οποία πρόκειται να διενεργηθεί ο «συμψηφισμός προεξόφλησης», δεν έπονται

καταβολές ή αποδόσεις ή άλλη συνάντηση απαίτησης-ανταπαίτησης, για την οποία έχει διενεργηθεί συμψηφισμός, χρονικό σημείο αναφοράς είναι η ημερομηνία συνάντησης της απαίτησης και της ανταπαίτησης, για την οποία πρόκειται να διενεργηθεί ο «συμψηφισμός προεξόφλησης».

- Αν μετά την ημερομηνία συνάντησης της απαίτησης και της ανταπαίτησης για την οποία πρόκειται να διενεργηθεί ο «συμψηφισμός προεξόφλησης», έπονται καταβολές ή αποδόσεις ή άλλη συνάντηση απαίτησης-ανταπαίτησης, για την οποία έχει διενεργηθεί συμψηφισμός, χρονικό σημείο αναφοράς είναι η ημερομηνία της τελευταίας χρονικά καταβολής ή απόδοσης ή συνάντησης απαίτησης-ανταπαίτησης, για την οποία έχει διενεργηθεί συμψηφισμός.

β) Σε περίπτωση που η προεξόφληση πρόκειται να συντελεστεί με άλλο τρόπο, ήτοι με καταβολή, απόδοση εκπλειστηριάσματος, απόδοση κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, απόδοση ποσού που παρακρατείται στο πλαίσιο χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής, διακρίνονται δύο περιπτώσεις:

- Αν δεν έχουν προπληρωθεί δόσεις της ρύθμισης, δηλαδή είτε υφίστανται ανεξόφλητες ληξιπρόθεσμες δόσεις αυτής είτε έχουν αποπληρωθεί μόνο οι δόσεις της ρύθμισης που έληξαν μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία θα λάβει χώρα η προεξόφληση, χρονικό σημείο αναφοράς είναι η ημερομηνία της καταβολής ή απόδοσης, με την οποία θα διενεργηθεί η προεξόφληση.
- Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή αν έχουν προπληρωθεί δόσεις της ρύθμισης, χρονικό σημείο αναφοράς είναι η ημερομηνία της τελευταίας χρονικά καταβολής ή απόδοσης ή συνάντησης απαίτησης-ανταπαίτησης, για την οποία έχει διενεργηθεί συμψηφισμός, που προηγείται της καταβολής ή απόδοσης με την οποία θα διενεργηθεί η προεξόφληση.

Ως ημερομηνία «απόδοσης» εκπλειστηριάσματος, κατάσχεσης εις χείρας τρίτου, ποσού που παρακρατείται στο πλαίσιο χορήγησης αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής νοείται η ημερομηνία είσπραξης αυτού από τη Φορολογική Διοίκηση.

Σημειώνεται ότι το ποσό που έχει υπολογιστεί για την προεξόφληση της ρύθμισης στο ενημερωτικό έγγραφο της ΕΜΕΙΣ ισχύει έως το τέλος του μήνα εντός του οποίου εκδόθηκε. Επομένως, για τυχόν προεξόφληση μετά τη λήξη του μήνα έκδοσης του ενημερωτικού εγγράφου απαιτείται έκδοση νέου κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου.

3. i. Σε περίπτωση που μετά την εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης και πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαγραφής του υπολοίπου οφειλών από την αρμόδια Υπηρεσία της Φορολογικής Διοίκησης καταστούν ώριμες προς συμψηφισμό κατ' άρθρο 75 του ΚΕΔΕ χρηματικές απαιτήσεις του οφειλέτη, τότε αυτές εξοφλούνται ή συμψηφίζονται κατά τις κείμενες διατάξεις, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι οφειλές που είχαν υπαχθεί στην εξωδικαστική ρύθμιση και υπόκεινται σε διαγραφή.

ii. Ως ημερομηνία εξόφλησης/προεξόφλησης της ρύθμισης, από την οποία επέρχονται οι έννομες συνέπειες αυτής, νοείται η ημερομηνία καταβολής, απόδοσης ή διενέργειας συμψηφισμού, κατά περίπτωση, του ποσού που απαιτείται για την εξόφληση/προεξόφληση της ρύθμισης.

Δ. Διαγραφή υπολοίπου οφειλών

1. Εφόσον έχει ολοκληρωθεί κάθε εκκρεμής πίστωση ποσών που έχουν καταβληθεί, συμψηφιστεί, αποδοθεί από επιβληθέντα μέτρα αναγκαστικής είσπραξης ή παρακρατηθεί κατά τη χορήγηση αποδεικτικού ενημερότητας ή βεβαίωσης οφειλής, έχει λάβει χώρα εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης και δεν υφίσταται εγγυητική ευθύνη τρίτων για οφειλές που έχουν υπαχθεί σε αυτήν, **διενεργείται διαγραφή του υπολοίπου των ρυθμιζόμενων οφειλών**, το οποίο έχει ήδη αποσβεστεί, κατά τα προαναφερθέντα.

Επισημαίνεται ότι μετά την αντικατάσταση της παρ. δ' του άρθρου 22 του ν. 4738/2020 με το άρθρο 68 του ν. 5072/2023, η ανωτέρω διάταξη έχει ως εξής: «δ) Το ποσό αποπληρωμής, μη συμπεριλαμβανομένου του τόκου της ρύθμισης, που, κατ' εφαρμογή του υπολογιστικού εργαλείου του άρθρου 71, αντιστοιχεί στις οφειλές από παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους που εντάσσονται στη σύμβαση αναδιάρθρωσης δεν υπολείπεται του ύψους της βασικής οφειλής αυτών.».

Ακολούθως, το ποσό που διαγράφεται στο τέλος της ρύθμισης αντιστοιχεί στο ανεξόφλητο υπόλοιπο των οφειλών που εντάχθηκαν σε αυτή και δεν έχουν εξοφληθεί, και όχι σε οφειλές από συγκεκριμένη αιτία.

2. Δεδομένου ότι η διαγραφή του υπολοίπου των ρυθμιζόμενων οφειλών μετά την εξόφληση της εξωδικαστικής ρύθμισης προβλέπεται ρητά στον νόμο (βλ. δεύτερο εδάφιο της περ. β' του άρθρου 22 του ν. 4738/2020, σε συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4738/2020 και, σε περίπτωση προεξόφλησης, με την περ. γ' του άρθρου 22 του ν. 4738/2020), ακολουθείται η διαδικασία της διαγραφής κατόπιν απόφασης του Προϊσταμένου της ΕΜΕΙΣ., η οποία εκδίδεται αφότου έχει διαπιστωθεί ότι πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις εξόφλησης (πολυμερούς ή διμερούς) ρύθμισης εξωδικαστικού μηχανισμού του ν. 4738/2020 - συμπεριλαμβανομένης της προεξόφλησης αυτής [βλ. σχετικά την υπ' αριθ. 183Α περίπτωση του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1065199 ΕΞ 2022 (Β' 3886) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και εξουσιοδότηση υπογραφής "Με εντολή Διοικητή" σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης», που προστέθηκε με την υπό στοιχεία Δ. ΟΡΓ. Α 1015982 ΕΞ 2024 (Β' 1117) όμοια απόφαση].

Η ανωτέρω απόφαση του Προϊσταμένου της ΕΜΕΙΣ, η οποία απευθύνεται στην Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ., Τελωνεία, ΚΕΒΕΙΣ, ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ) στα εισπρακτέα βιβλία της οποίας έχουν καταχωριστεί οι οφειλές που έχουν ενταχθεί στη ρύθμιση και υπόκεινται σε διαγραφή, πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α. την ημερομηνία εξόφλησης ή προεξόφλησης,

β. το ποσό που εξοφλήθηκε ή προεξοφλήθηκε,

γ. διαπίστωση ότι κατά τον χρόνο της εξόφλησης/προεξόφλησης, η εξωδικαστική ρύθμιση ήταν ενεργή, δηλαδή δεν είχε συντρέξει νόμιμος λόγος ανατροπής αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη σχετική εγκύκλιο του Διοικητή ΑΑΔΕ Ε. 2065/2022 (βλ. κεφάλαια 54-57 αναφορικά με τις πολυμερείς ρυθμίσεις και 62-64 αναφορικά με τις διμερείς ρυθμίσεις),

δ. το συνολικό ποσό προς διαγραφή,

ε. τις οφειλές που εντάχθηκαν στη ρύθμιση με προσδιορισμό των ΑΤΒ και του υπολοίπου αυτών κατά την ημερομηνία της εξόφλησης ή της προεξόφλησης,

στ. τις οφειλές που θα διαγραφούν με προσδιορισμό των ΑΤΒ, αρ. Χ.Κ., Γρ. Χ.Κ. καθώς και του ποσού προς διαγραφή που αντιστοιχεί σε καθεμία από αυτές,

ζ. τυχόν οφειλές που εξαιρούνται της διαγραφής λόγω εγγυητικής ευθύνης τρίτου προσώπου,

η. μνεία στις σχετικές διατάξεις, δηλαδή στο δεύτερο εδάφιο της περ. β΄ του άρθρου 22 του ν. 4738/2020, σε συνδυασμό με την παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4738/2020 και, σε περίπτωση προεξόφλησης, με την περ. γ΄ του άρθρου 22 του ν. 4738/2020.

3. Ακολούθως, για κάθε βεβαιωμένη οφειλή συντάσσεται ατομικό φύλλο έκπτωσης (ΑΦΕΚ), τύπου «έκπτωσης- διαγραφής υπολοίπου», το οποίο εκδίδεται και εκκαθαρίζεται από τον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ., ΚΕΒΕΙΣ, ΚΕΜΕΕΠ, ΚΕΦΟΜΕΠ) στα εισπρακτέα βιβλία της οποίας έχει καταχωριστεί η οφειλή, ενώ εξοφλείται, κατά περίπτωση, από τον Προϊστάμενο του Τμήματος Εσόδων της Δ.Ο.Υ. ή του Τμήματος Β΄ Διαγραφών-Επιστροφών της Υποδιεύθυνσης Α΄ - Εσόδων του ΚΕΒΕΙΣ ή του Αυτοτελούς Τμήματος Δικαστικού και Νομικής Υποστήριξης του ΚΕΜΕΕΠ ή του ΚΕΦΟΜΕΠ, στα εισπρακτέα βιβλία της/ου οποίας/ου έχει καταχωριστεί η οφειλή σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περ. 183Β του άρθρου 1 της υπό στοιχεία Δ.ΟΡΓ.Α 1065199 ΕΞ 2022 (Β΄ 3886) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ, που προστέθηκε με την υπό στοιχεία ΔΟΡΓ. Α 1015982 ΕΞ 2024 (Β΄ 1117) όμοια απόφαση. Επισημαίνεται ότι ως προς την έκδοση και την εκκαθάριση του ΑΦΕΚ επιτρέπεται η περαιτέρω εξουσιοδότηση υπογραφής από τον Προϊστάμενο του ΚΕΒΕΙΣ στον Προϊστάμενο της Υποδιεύθυνσης Α΄ - Εσόδων αυτού. Στο ΑΦΕΚ επισυνάπτεται και αντίγραφο της σχετικής απόφασης της ΕΜΕΙΣ.

4. Τα ανωτέρω ισχύουν και για τυχόν οφειλές βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση υπέρ τρίτων που εισπράττονται από τη Φορολογική Διοίκηση.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την περ. ιστ΄ της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4738/2020, για την εφαρμογή των διατάξεων περί εξωδικαστικού μηχανισμού του ν. 4738/2020, οι βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές υπέρ τρίτων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του λογίζονται ως οφειλές προς το Δημόσιο.

Για τον λόγο αυτό, όπως προβλέπεται ρητά στο τρίτο εδάφιο της περ. β΄ του άρθρου 22 του ν. 4738/2020, και η διαγραφή οφειλών υπέρ τρίτων γίνεται από τη Φορολογική Διοίκηση. Για τις βεβαιωμένες στη Φορολογική Διοίκηση οφειλές υπέρ τρίτων ακολουθούνται τα ανωτέρω και αποστέλλεται αντίτυπο του (ΑΦΕΚ) προς ενημέρωσή τους.

5. Όσον αφορά τις τελωνειακές οφειλές, για τη διαγραφή του υπολοίπου των ρυθμιζόμενων οφειλών, μετά την κοινοποίηση της απόφασης διαγραφής της ΕΜΕΙΣ στον Προϊστάμενο του αρμόδιου Τελωνείου, θα διενεργείται η σχετική καταχώριση στο Υποσύστημα Ειδικών Πληροφοριών & Υποθέσεων του Πληροφοριακού Συστήματος ICISNET, μέσω της οθόνης με τίτλο: «Διαχείριση Στοιχείων Απόφασης Διαγραφής Οφειλής», ώστε να ενημερώνονται τα υπόλοιπα και να μηδενίζουν οι οφειλές.

Ο Διοικητής ΑΑΔΕ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**Α. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ**

1. Αποδέκτες Πινάκων Γ' και Δ'
2. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (με την παράκληση να αναρτηθεί στο διαδικτυακό τόπο της Α.Α.Δ.Ε.)
3. Διεύθυνση Επικοινωνίας
4. Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη ΑΑΔΕ

Β. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Κεντρική Υπηρεσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους
2. Γραφείο Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
3. Γραφείο Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Δήμα
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φορολογικής Πολιτικής
5. Αποδέκτες Πίνακα Α' (πλην των αποδεκτών προς ενέργεια), Β, Ζ, Η, Θ (εκτός Εθνικού Τυπογραφείου), Ι, ΙΒ, ΙΔ, ΙΕ, ΙΣΤ
6. Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους

Γ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας
3. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ε.Φ.Κ.
4. Γραφείο Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
5. Διεύθυνση Τελωνειακών Διαδικασιών
6. Διεύθυνση Επιχειρησιακών Διαδικασιών
7. Διεύθυνση Ανάπτυξης Φορολογικών Εφαρμογών
8. Διεύθυνση Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Εισπράξεων και Επιστροφών
9. Διεύθυνση Νομικής Υποστήριξης
10. Διεύθυνση Διαδικασιών Εισπράξεων και Επιστροφών – Τμήματα Α,Β,Γ, Γραμματεία